

Από το ΑΠ στη διδασκτική πράξη...

Βιωματικό εργαστήριο για τον σχεδιασμό
μαθήματος της ελληνικής ως δεύτερης
γλώσσας (**A1+B1**)

Ιωαννίδου Ζωή

Υποψήφια Διδάκτωρ Δ.Π.Θ.

Πορεία

1. Γλώσσα & Γνωστικά αντικείμενα στο Β1
2. Σχεδιάζοντας ένα μάθημα Α1

Workshop

Σχεδιασμός δραστηριοτήτων Α1 βάσει των
Δεικτών Γλωσσικής Επάρκειας/Επιτυχίας

**Γλώσσα & Γνωστικά
αντικείμενα στο Β1**

Καθημερινότητα, Γλώσσα & Επιστήμη

«Ψήνουμε σε υψηλή θερμοκρασία./Φέρνουμε σε σημείο βρασμού.»

«Είναι πολλά τα έξοδα./Έτσι γλιτώνετε τον ΦΠΑ.»

«Διάλυμα χλωρίνης για καλύτερη απολύμανση.»

«Θα σου γράψω μια αντιβίωση, αλλά ίσως έχει κάποιες παρενέργειες.»

«Σαν σήμερα έγινε η εισβολή της Γερμανίας στην Πολωνία που σήμανε την έναρξη του Β' ΠΠ.»

Καθημερινότητα, Γλώσσα & Επιστήμη

“Ακαδημαϊκή- Επιστημονική γλώσσα”

Η γλώσσα που χρησιμοποιείται στο σχολείο και την επιστήμη (Halliday, 1994)

“Γλώσσες του σχολείου”

Όχι μόνο η γλώσσα των σχολικών μαθημάτων, αλλά και η γλώσσα που χρησιμοποιείται για την επικοινωνία μέσα στο σχολείο (Schleppegrell, 2001)

Καθημερινότητα
Αντιμέτωπιση παραπληροφόρησης
Συμμετοχή στα κοινά

Επιστημονικός Γραμματισμός

* Όχι μόνο το λεξιλόγιο

- Να γνωρίζουν, κατανοούν και χρησιμοποιούν ορολογία (ακαδ. λεξιλόγιο)

- Να διεκπεραιώνουν σύνθετες γνωστικές διαδικασίες, π.χ. να οργανώνουν το υλικό, να κάνουν περίληψη

- Να εντάσσουν τα φαινόμενα/κείμενα κ.ά στο συγκεκριμένο τους

- Να λειτουργούν αυτόνομα σαν «μικροί επιστήμονες»

CLIL & Πολυγραμματισμοί

Προσεγγίσεις για να αναπτύξουν οι μαθητές/-τριες **ακαδημαϊκή γνωστική και γλωσσική ικανότητα**, δηλαδή να είναι σε θέση αποκωδικοποιήσουν το περιεχόμενο και τις «γλώσσες του σχολείου» μέσα από διαφορετικές στρατηγικές, παραγάγουν αντίστοιχα κείμενα κ.ά.

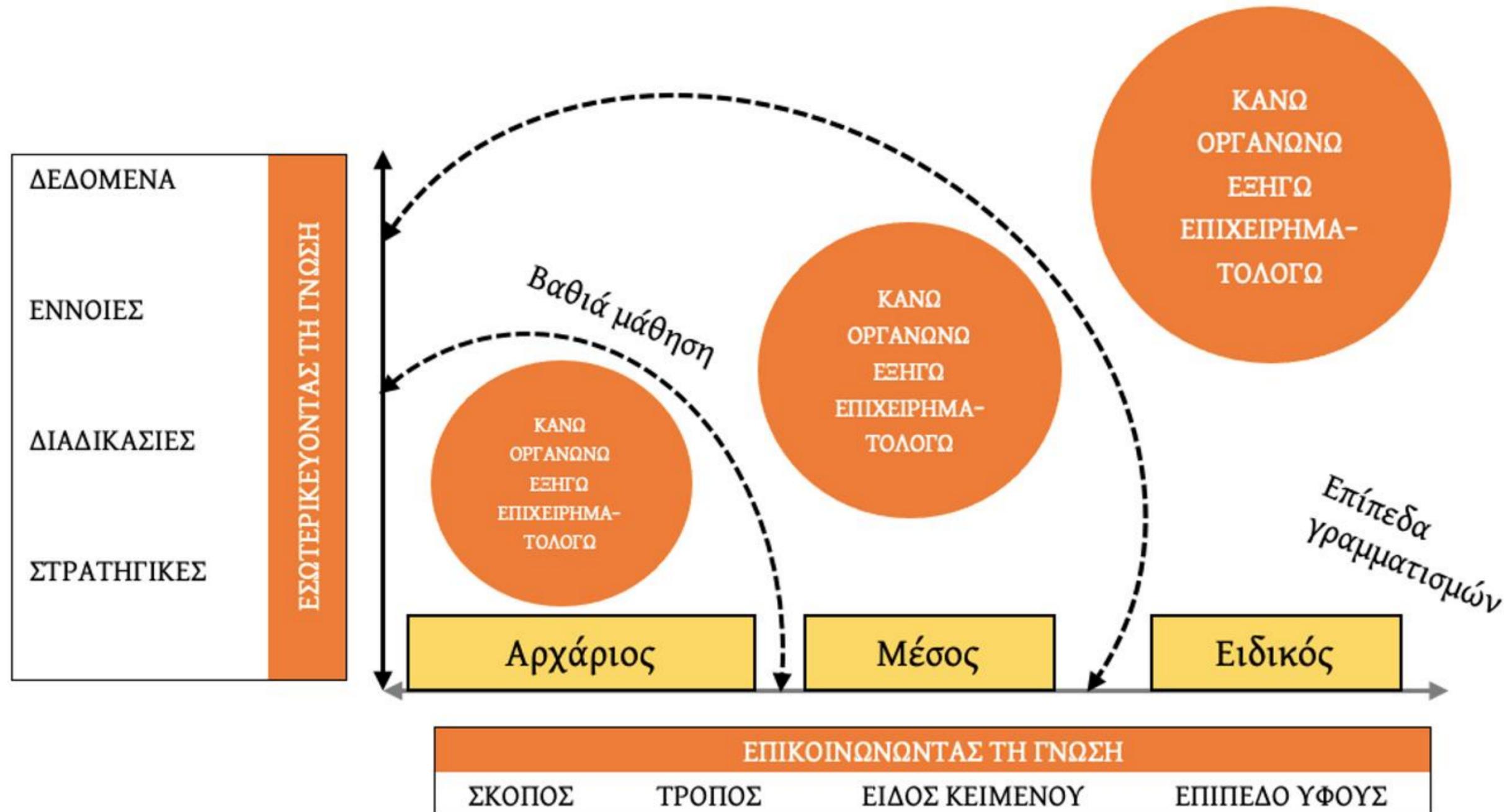
Ενασχόληση με κείμενα γνωστικών αντικειμένων (π.χ., Ιστορίας, Φυσικής) και παραγωγή τους, Debate, σύγκριση βασικού και ακαδημαϊκού λεξιλογίου, δημιουργία λεξικού με ακαδ. λεξιλόγιο

Πολυγραμματισμοί

Μια διευρυμένη εκδοχή της CLIL που βοηθά τους/τις μαθητές/-τριες να αναπτύξουν δεξιότητες που μπορούν να εφαρμόσουν σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα. Αυτό ονομάζεται βαθιά μάθηση (deep learning) και αποτελεί το κλειδί για τη δια βίου μάθηση.

Πολυγραμματισμοί

(Graz Group, Meyer et al., 2015; Μητσιάκη & Λεύκος, 2023)

Επιστήμη

Κειμενικά είδη & τύποι

Γνωσιακές Λειτουργίες
του Λόγου

Γλωσσικά
χαρ/κά

Κειμενικά είδη & τύποι της επιστήμης

Στη Φυσική:

- Αναφορά πειράματος
- Αφήγηση διαδικασίας/βιογραφίας
- Περιγραφή ενός φαινομένου

Στην Ιστορία:

- Εξήγηση αιτιών ή συνεπειών, π.χ. ενός πολέμου
- Επιχειρηματολογία/έκθεση
- Συζήτηση, π.χ. απόψεις για τη σημασία των εθνικών εορτών

Στη Φυσική Αγωγή:

- Οδηγίες για την εκτέλεση μιας άσκησης
- Κανόνες για ένα ομαδικό άθλημα

κ.ά.

Γνωσιακές Λειτουργίες του Λόγου

Λειτουργίες	Μέλη
Ταξινόμηση	ταξινομώ, συγκρίνω, αντιπαραβάλλω, ταιριάζω, δομώ, κατηγοριοποιώ, εντάσσω
Ορισμός	ορίζω, αναγνωρίζω, χαρακτηρίζω
Περιγραφή	περιγράφω, χαρακτηρίζω, αναγνωρίζω, κατονομάζω, συγκεκριμενοποιώ
Αξιολόγηση	αξιολογώ, κρίνω, επιχειρηματολογώ, αιτιολογώ, παίρνω θέση, κριτικάρω, προτείνω, σχολιάζω, αναστοχάζομαι, εκτιμώ
	(Dalton-Puffer, 2013)

Γνωσιακές Λειτουργίες του Λόγου

Λειτουργίες	Μέλη
Εξήγηση	εξηγώ, τεκμηριώνω, εκφράζω αιτία/αποτέλεσμα, εξάγω συμπεράσματα
Διερεύνηση	διερευνώ, υποθέτω, εικάζω, προβλέπω, μαντεύω, εκτιμώ, προσομοιώνω, εξετάζω άλλες οπτικές
Αναφορά	αναφέρω, πληροφορώ, αφηγούμαι, κάνω απολογισμό, παρουσιάζω, συνοψίζω, συσχετίζω

(Dalton-Puffer,
2013)

Γλωσσικά χαρ/κά

Ορισμός

η Συνθήκη είναι μια επίσημη γραπτή συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών

**ονοματοποίηση
ακαδ. λεξιλόγιο**

Εξήγηση πειράματος

Το φυτικό λάδι είναι λιγότερο πυκνό από το νερό. Γι' αυτό το λάδι μένει πάντα στην κορυφή, δεν διαχωρίζεται και τα δύο υγρά δεν αναμειγνύονται. Η χρωστική δεν διαλύεται στο λάδι, αλλά πέφτει κατευθείαν στον πάτο, επειδή έχει την ίδια πυκνότητα με το νερό.

**παθητική σύνταξη
λέξεις/φράσεις που εκφράζουν αίτιο-αποτέλεσμα**

Μαθαίνω στα άλλα σχολικά μαθήματα!

Βιολογία

53. Ποιες ουσίες χρειάζεται το σώμα μας;

α) Διαβάζουμε τα αποσπάσματα και συμπληρώνουμε τον πίνακα.

	Θρεπτικές ουσίες των τροφών	Λειτουργία
ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ	<p>Υδατάνθρακες (Σάκχαρα)</p> 	<p>Οι υδατάνθρακες ή σάκχαρα (π.χ. άμυλο - γλυκόζη) εξυπηρετούν τόσο ενεργειακές όσο και δομικές ανάγκες του οργανισμού. Προέρχονται, κυρίως, από φυτικές τροφές. Αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή ενέργειας για το κύτταρο (καύσιμα πρώτης επιλογής). Επίσης, αποτελούν αποταμιευτικές ενεργειακές ουσίες για τους φυτικούς οργανισμούς. Κάθε 1g υδατανθράκων παρέχει 4 Kcal ή 17 KJ ενέργειας.</p>
	<p>Λιπαρές ουσίες (Λιπίδια)</p> 	<p>Οι λιπαρές ουσίες ή λιπίδια εξυπηρετούν τόσο ενεργειακές όσο και δομικές ανάγκες του οργανισμού. Προέρχονται είτε από φυτικές τροφές (π.χ. έλαια) είτε από ζωικές τροφές (π.χ. ζωικά λίπη). Αποτελούν σπουδαίες αποταμιευτικές ενεργειακές ουσίες για τους ζωικούς οργανισμούς. Είναι τα πλουσιότερα ενεργειακά υλικά. Αποτελούν επίσης θερμομονωτικό υλικό για το σώμα των ζωικών οργανισμών. Κάθε 1g λιπιδίων παρέχει 9 Kcal ή 39 KJ ενέργειας.</p>
	<p>Πρωτεΐνες</p> 	<p>Οι πρωτεΐνες εξυπηρετούν δομικές και λιγότερο ενεργειακές, ανάγκες. Εκτελούν ένα μεγάλο αριθμό λειτουργιών στον οργανισμό (π.χ. μεταφορά ουσιών, άμυνα του οργανισμού, επιτάχυνση χημικών αντιδράσεων κ.ά.). Προέρχονται, κυρίως, από ζωικές τροφές. Κάθε 1g πρωτεΐνης παρέχει 4 Kcal ή 17 KJ ενέργειας.</p>
	<p>Βιταμίνες</p> 	<p>Οι βιταμίνες είναι οργανικές ουσίες τις οποίες ο οργανισμός μας δεν μπορεί να συνθέσει ή τις συνθέτει σε ποσά μικρότερα από τα απαραίτητα. Τις προσλαμβάνει μέσω των ζωικών και των φυτικών τροφών. Είναι συμπληρωματικές θρεπτικές ουσίες, απαραίτητες για τη λειτουργία του οργανισμού.</p>

Στρατηγικές
κατανόησης

β) Ενώνουμε τις καθημερινές λέξεις με τις ακαδημαϊκές, όπως στο παράδειγμα, για να περιγράψουμε τη λειτουργία των θρεπτικών ουσιών:

βοηθάει	αποθηκεύω/αποταμιεύω
παίρνει	αποτελεί πηγή
έχει	εξυπηρετεί
φτιάχνει	συνθέτει
κρατάει	προσλαμβάνει

Επιστημονικό
λεξιλόγιο

δ) Εξηγούμε γραπτά τις πληροφορίες σε ένα παιδί μικρότερης τάξης χρησιμοποιώντας πιο απλό λόγο και συγκρίνουμε το κείμενό μας με αυτό του βιβλίου. Τι παρατηρούμε; Τι αλλαγές κάναμε;

Επικοινωνιακή
περίσταση

δ) Μετατρέπουμε τις πληροφορίες από το κείμενο σε διάγραμμα, ώστε να φαίνονται οι διαδικασίες και τα στάδια που ακολουθεί ο ανθρώπινος οργανισμός (π.χ. υδατάνθρακας → αποταμίευση ενέργειας).

Επιστημονικά
κειμενικά είδη

Μαθαίνω στα άλλα σχολικά μαθήματα!

54. Το πεπτικό σύστημα.

α) Διαβάζουμε το κείμενο και εντοπίζουμε τα όργανα

Στομάχι

Όργανο του πεπτικού συστήματος που αποθήκευση της τροφής, αλλά και για τη των τροφών.

Γαστρεντερικός σωλήνας

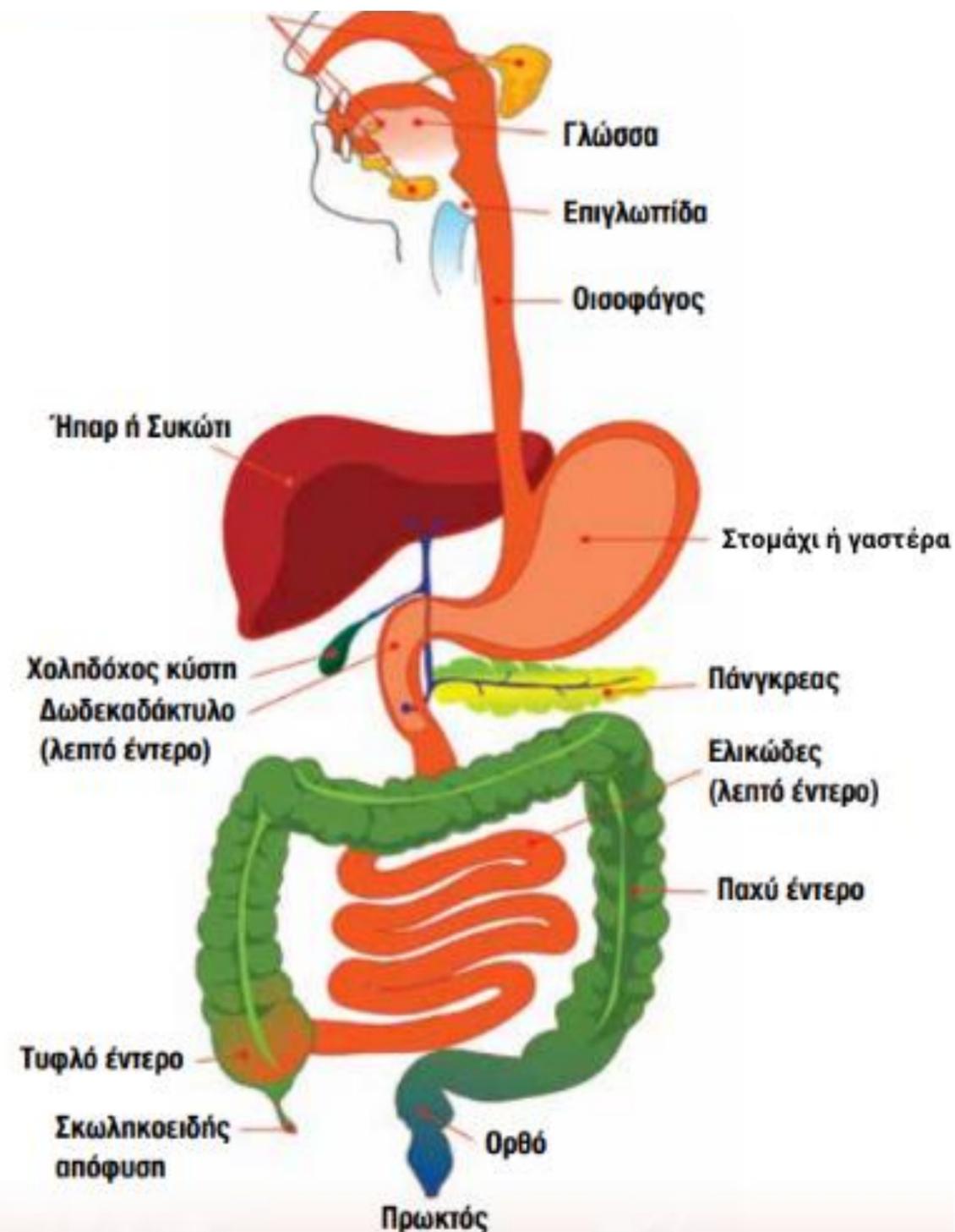
Ο γαστρεντερικός σωλήνας είναι ένας τοίχωμα αποτελείται από τέσσερις βασική ματική κοιλότητα, συνεχίζεται με τον φάρ το λεπτό έντερο, το παχύ έντερο και κατ

Συκώτι (ήπαρ)

Ο μεγαλύτερος αδένας του σώματος, γαστρεντερικό σωλήνα.

Στρατηγικές
κατανόησης

ΤΟ ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Επιστημονικό
λεξιλόγιο

β) Παρατηρούμε τις υπογραμμισμένες λέξεις/φράσεις του κειμένου.

- Τι είδους λέξεις χρησιμοποιούν οι ορισμοί;
- Τι πληροφορίες μάς δίνουν για το κάθε μέρος του σώματος: τι είναι- από τι αποτελείται, ποια είναι η λειτουργία του, πού βρίσκεται μέσα στο σώμα

1)..... 2)..... 3)..... 4).....

γ) Γράφουμε έναν δικό μας ορισμό για τη λέξη γλώσσα.

Επιστημονικά
κειμενικά είδη-
ΓΛΛ (ορίζω)

Παρατήρηση ή
ανακάλυψη κανόνα

Μαθαίνω στα άλλα σχολικά μαθήματα!

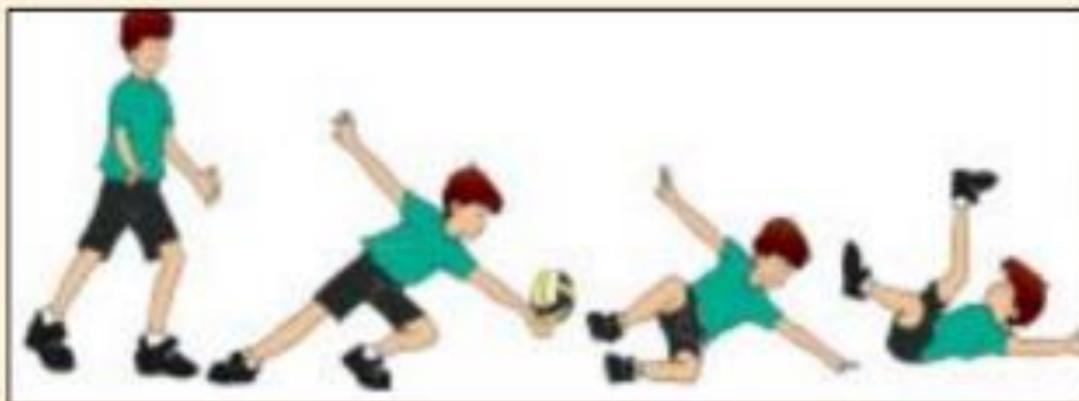
Φυσική Αγωγή

55. Διαβάζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις.

Πλάγια πτώση

Τι πρέπει να προσέχουμε

- Στη θέση ετοιμότητας το ένα πόδι να προηγείται του άλλου, τα γόνατα και ο κορμός να είναι μπροστά λυγισμένα και τα χέρια να βρίσκονται χαλαρά δίπλα στους μηρούς.
- Το δεξί ή το αριστερό πόδι (εξαρτάται από το πού είναι η μπάλα) να εκτελεί προβολή πλάγια, στροφή και κάθισμα πάνω στο πόδι, ενώ το χέρι προσπαθεί να φθάσει την μπάλα.
- Το χτύπημα να γίνεται ή με το εσωτερικό του πήχη ή με μπουνιά και να χτυπά την μπάλα από κάτω για να τη σηκώσει ψηλά.
- Μετά το χτύπημα να γίνεται κυβίστηση πάνω στις ωμοπλάτες και να πατούν τα πόδια πάλι κάτω. Η επαναφορά να γίνεται πάλι σε θέση ετοιμότητας.

Φυσική Αγωγή, Α', Β', Γ' Γυμνασίου, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΑΘΗΝΑ, σ.42

α) Τι είδους κείμενο είναι;

β) Ποιος είναι ο σκοπός του κειμένου και πώς τον καταφέρνει;

γ) Τι γλώσσα χρησιμοποιεί;

Επιστημονικά
κειμενικά είδη

δ) Ταιριάζουμε την εικόνα με τη λέξη/φράση.

_λυγίζω (π.χ. πόδι)

_προβολή

_διατάσεις

_κυβίστηση/τούμπα

_κάμψεις

_ψαλιδάκια

_θέση ετοιμότητας

_κοιλιακοί

_ραχιαίοι

ε) Ποια έγκλιση (οριστική, υποτακτική ή προστακτική) χρησιμοποιείται στο κείμενο και γιατί;

56. Αναζητάμε πληροφορίες στο διαδίκτυο και ετοιμάζουμε μια παρουσίαση για την τάξη.

Πότε και πώς ξεκίνησαν οι Ολυμπιακοί και οι Παραολυμπιακοί Αγώνες;

Ποια αθλήματα περιλαμβάνουν;

Γιατί είναι σημαντικοί;

**Αυτενέργεια, ΓΛΛ
(ερευνώ)**

Ιστορία

56. Πώς γράφουμε ένα αφιέρωμα;

Διαβάζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις.

ΗΜΕΡΑ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝ

Η Ημέρα των Αγνοουμένων, η οποία τιμάται στις 29 Οκτ, είναι μία από τις πιο τραγικές σελίδες της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας. Ημέρα αυτή είναι αφιερωμένη στη μνήμη των εκατοντάδων ανθρώπων που χάθηκαν κατά την τουρκική εισβολή του 1974.

Μετά την τουρκική εισβολή, 1619 άνθρωποι δηλώθηκαν αγνοούμενοι ανάμεσά τους στρατιώτες που υπερασπίστηκαν την πατρίδα, γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι.

Η εισβολή και η συνεχιζόμενη κατοχή του βόρειου τμήματος της Κύπρου προκάλεσαν τεράστιες ανθρώπινες απώλειες και άφησαν πίσω τους ένα τραύμα που εξακολουθεί να αιμορραγεί μέχρι σήμερα. Οι οικογένειες των αγνοουμένων ζουν με την αβεβαιότητα και την ελπίδα για την ανακάλυψη της αλήθειας.

Ο Ρόλος της ΔΕΑ (Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοουμένους)

Η ΔΕΑ αποτελεί μια ανεξάρτητη επιτροπή Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων και διεθνών μελών που εργάζονται μαζί για τον εντοπισμό και την ταυτοποίηση λειψάνων αγνοουμένων μέσω επιστημονικών μεθόδων.

Η 29η Οκτωβρίου είναι μια ημέρα μνήμης και περισυλλογής, αλλά και μια υπενθύμιση της ανάγκης για δικαιοσύνη και για την επίλυση του ζητήματος των αγνοουμένων. Η ημέρα αυτή συμβολίζει την αποφασιστικότητα του κυπριακού λαού να μην ξεχάσει και να συνεχίσει να αγωνίζεται για την ειρήνη και την επανένωση του νησιού.

Παράχθηκε μαζί με Gemini, 05/03/2025

Μαθαίνω στα άλλα σχολικά μαθήματα!

α) Ποιες λέξεις/φράσεις του κειμένου δε γνωρίζουμε; Χρησιμοποιούμε ένα μονόγλωσσο λεξικό, για να εντοπίσουμε τη σημασία τους.

Πώς χρησιμοποιούμε ένα μονόγλωσσο λεξικό; Πρώτα βρίσκουμε τη σημασία τους μέσα από τον ορισμό τους ή από συνώνυμα. Στη συνέχεια αναζητάμε παραδείγματα χρήσης ή εκφράσεις που την εμπεριέχουν. Κάποια λεξικά αναφέρουν και σε ποιο ύφος ανήκει η λέξη, π.χ. επιστημονικό, λογοτεχνικό, διαλεκτικό ή προφορικό.

Στρατηγικές χρήσης
λεξικού

β) Ποιο ύφος έχει το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται στο κείμενο; Απλό, επίσημο, επιστημονικό, λογοτεχνικό; Γιατί;

γ) Τι πληροφορίες μας δίνει συνήθως ένα αφιέρωμα; Κρατάμε σημειώσεις:

- _____
- _____
- _____
- _____

δ) Πώς είναι οι προτάσεις του κειμένου; Σύντομες ή μεγάλες; Διαβάζουμε ξανά ένα απόσπασμα του κειμένου χωρίς δευτερεύουσες προτάσεις.

Γλωσσική επίγνωση:
χαρ/κα των επιστημονικών
κειμενικών ειδών σε
περιεχόμενο και γλώσσα

Τι αλλάζει;

Γιατί σε ιστορικά κείμενα χρησιμοποιούνται συχνά δευτερεύουσες αναφορικές προτάσεις;

Τι άλλο χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό; Ουσιαστικά ή ρήματα; Γιατί;

Η Ημέρα των Αγνοουμένων αποτελεί μια από τις πιο τραγικές σελίδες της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας. Η ημέρα αυτή είναι αφιερωμένη στη μνήμη των εκατοντάδων αγνοουμένων. Μετά την τουρκική εισβολή 1619 άνθρωποι δηλώθηκαν ως αγνοούμενοι, ανάμεσά τους στρατιώτες, ανάμεσά τους και άμαχοι-γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι.

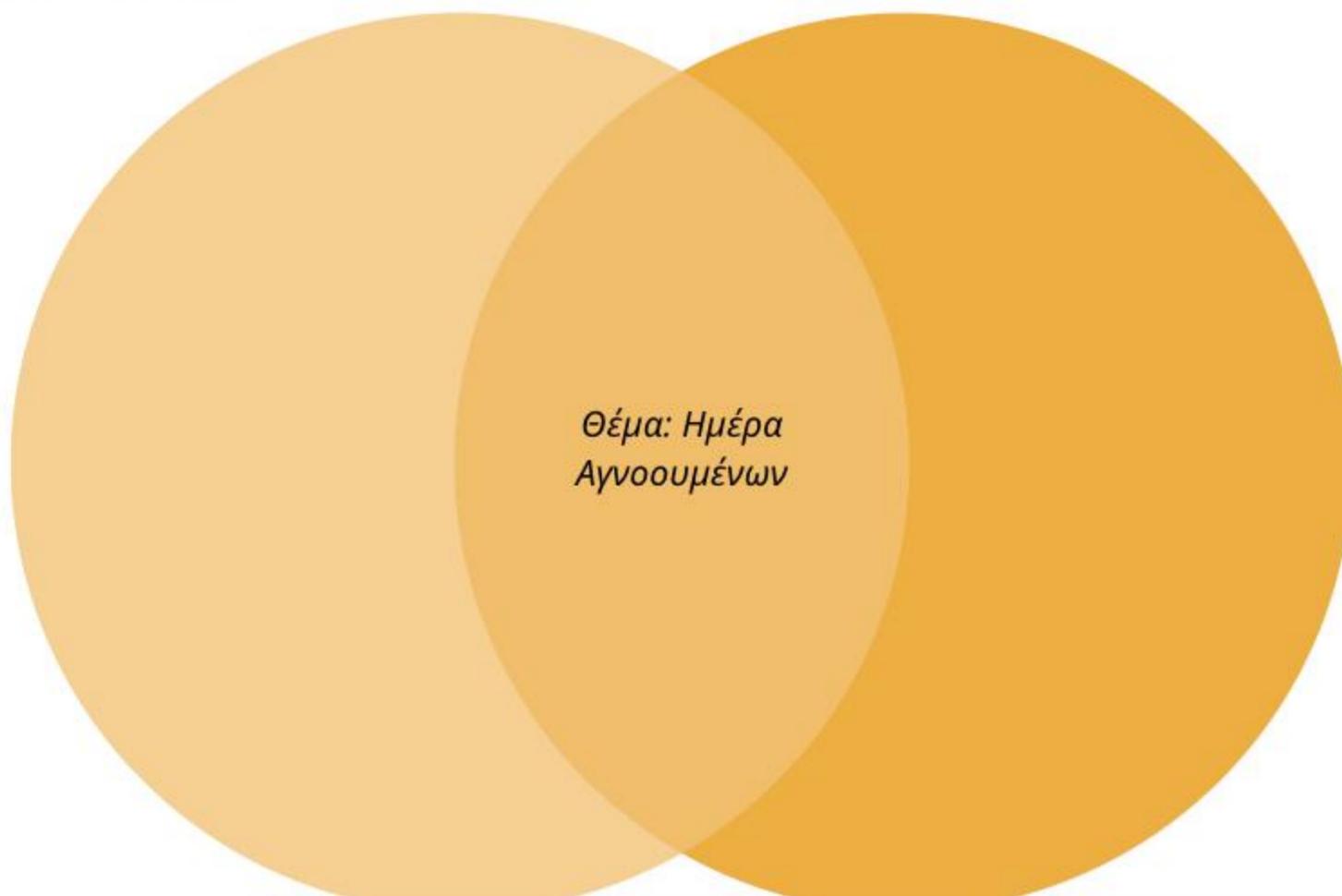
Μαθαίνω στα άλλα σχολικά μαθήματα!

57. Αναζητάμε στο διαδίκτυο ένα βίντεο-αφιέρωμα με τίτλο «29 Οκτωβρίου | Ημέρα Αγνοουμένων Κύπρου» που δημιουργήθηκε από την Κυπριακή Κυβέρνηση και απαντάμε στις ερωτήσεις.

- (α) Τι είδους κείμενο είναι;
- (β) Ποιος είναι ο σκοπός του;
- (γ) Τι συναισθήματα μας δημιουργεί;
- (δ) Τι πληροφορίες μάς δίνει συγκριτικά με το πρώτο κείμενο;

58. Χρησιμοποιούμε το παρακάτω βέννιο διάγραμμα, για να συγκρίνουμε τα κείμενα μεταξύ τους ως προς το περιεχόμενο, τη μορφή, τη γλώσσα και τα συμπληρωματικά στοιχεία (είδος και μέγεθος γραμματοσειράς, εικόνες, μουσική κ.ά.).

Σε κάθε κύκλο γράφουμε τις διαφορές του κάθε κειμένου, ενώ στην περιοχή που οι κύκλοι επικαλύπτονται γράφουμε τα κοινά χαρακτηριστικά τους. Έτσι, βλέπουμε εύκολα τις ομοιότητες και τις διαφορές τους.

59. Συζητάμε:

- Ποιο κείμενο είναι πιο ενδιαφέρον και ελκυστικό;
- Ποιο είναι πιο λεπτομερές και κατατοπιστικό;
- Ποιο θα επιλέγαμε για μια σχολική εκδήλωση; Γιατί;

Σταδιακή μετάβαση

Μακροεπίπεδο- Μικροεπίπεδο

Σκοπός επικ. ειδών

Μαθαίνω στα άλλα σχολικά μαθήματα!

60. Γράφουμε ένα άρθρο-αφιέρωμα σχετικά με μια εθνική επέτειο ή μια Παγκόσμια Ημέρα και το δημοσιεύουμε στην εφημερίδα του σχολείου.

Ως προς το περιεχόμενο, αναφέρουμε σημαντικές ημερομηνίες, γεγονότα, τόπους, ανθρώπους που αφορά, γιατί είναι σημαντική κ.ά.

Ως προς τη γλώσσα, φροντίζουμε να είναι πιο επίσημη με περισσότερο ακαδημαϊκό λεξιλόγιο, ουσιαστικά, δευτερεύουσες προτάσεις κ.ά.

Παραγωγή γραπτού λόγου με εστίαση

α) στο επιστ. περιεχόμενο

β) στη γλώσσα

Θα μας βοηθήσουν το λεξικό και ορισμένες λέξεις από το κείμενο στη σελ. ΧΧ. Στο τέλος διαβάζουμε ξανά το κείμενο και κάνουμε αλλαγές με τη βοήθεια της καθηγήτριας/του καθηγητή μας.

Πώς θα εμπλουτίσω το υλικό του εγχειριδίου;

- Φέρνω στην τάξη **αυθεντικά κείμενα** ή ζητώ από τα παιδιά να φέρουν τα δικά τους.
- Αξιοποιώ υλικό άλλων εγχειριδίων ή προγραμμάτων ή υλικό από άλλα γνωστικά αντικείμενα.
- Αξιοποιώ **οπτικοακουστικό υλικό** (βίντεο, ταινίες μικρού μήκους κ.ά.).

[Αρχική \(Main Page\)](#) [Δρομολόγια](#) [Εισιτήρια](#) [Σχετικά Με Εμάς](#) [Νέα](#) [Επικοινωνία](#)

Λευκωσία - Λεμεσός

Δευτέρα με Παρασκευή

05:40, 06:10, 06:30*, 07:15**, 07:30*, 08:00, 08:45, 09:30, 10:00, 10:30, 11:00, 12:00, 12:30*, 13:15**, 13:30, 14:00, 14:15**, 14:30, 15:00*, 15:30, 16:00, 16:30, 17:15, 18:00, 19:15**, 19:30, 21:30*

Σάββατο, Κυριακή και Αργίες

07:00, 07:15**, 08:00, 09:00, 09:30, 10:00*, 11:00, 11:45, 12:30, 13:15**, 14:00, 14:30*, 15:00, 15:30, 16:00, 17:00, 17:30, 18:30, 19:15**, 20:30*, 22:30

* Κάνει στάση και στο Σταθμό Αλάμπρα

Πώς θα εμπλουτίσω το υλικό του εγχειριδίου;

- Δημιουργώ υλικό με χρήση **ΤΠΕ**, όπως σε κλειστά ηλεκτρονικά περιβάλλοντα μάθησης, π.χ. σταυρόλεξα, κουίζ.
- Εντάσσω στο μάθημα τα **ηλεκτρονικά λεξικά**, την **ψηφιακή αφήγηση**, τα **κόμικ**.
- Αξιοποιώ **επιτραπέζια παιχνίδια** (π.χ. *Μάντεψε Ποιος!*) και **χειροτεχνίες**.

Kahoot!

Σχεδιάζοντας ένα μάθημα

A1

Δείκτης Επάρκειας

Προφίλ
μαθητριών/-τών

- Α' Γυμνασίου
- Με
μεταναστευτικό/προσ
φυγικό υπόβαθρο

Κειμενικά
είδη
& Δεξιότητες

Γραμματικ
ή
&
Λεξιλόγιο

(Δια)πολιτισμικ
ά στοιχεία

Σκαλωσιά (Scaffolding)

Θεματικός κύκλος 6: Παραγγελία στο κυλικείο, το καφέ, το εστιατόριο

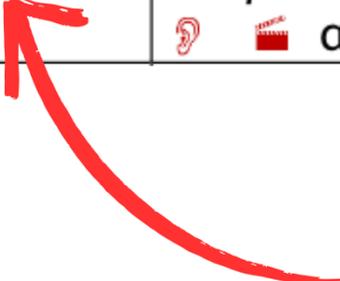
Επίπεδο A1	
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	
Θεματικός κύκλος 6: Παραγγελία στο κυλικείο, το καφέ, το εστιατόριο	
Δεξιότητες	Μαθησιακά αποτελέσματα
Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:	
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> κατανοούν όταν κάποιος/κάποια αναφέρει προφορικά κάποια από τα φαγητά/ροφήματα του κυλικείου ή ενός καταλόγου εστιατορίου και τις αντίστοιχες τιμές τους, εφόσον προφέρονται αργά και καθαρά και επαναλαμβάνονται αν χρειαστεί. αναγνωρίζουν και να κατανοούν τους τρόπους ευγενικής επικοινωνίας στο κυλικείο, το καφέ, το εστιατόριο, π.χ. <i>Θα ήθελα μια χαλουμωτή. Σας παρακαλώ, μου δίνετε ένα σάντουιτς;</i> αναγνωρίζουν στοιχειώδεις λέξεις και φράσεις που αφορούν το φαγητό και τα ροφήματα/το ποτό σε τραγούδια/βίντεο.
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> διαβάζουν πολύ απλά πολυτροπικά κείμενα και να αναγνωρίζουν στοιχειώδεις λέξεις και φράσεις που αφορούν το φαγητό και το ποτό, π.χ. τον κατάλογο του κυλικείου ή εστιατορίου, τα υλικά μιας συνταγής κ.ά. κατανοούν πολύ απλές λέξεις και φράσεις-κλειδιά σε χώρους εστίασης.
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> αναφέρουν το αγαπημένο τους φαγητό και τα βασικά υλικά που χρειάζονται για την παρασκευή του. τραγουδούν τραγούδια που αφορούν το φαγητό. παραγγέλνουν και να συναλλάσσονται ευγενικά στο κυλικείο, το καφέ, το εστιατόριο με πολύ απλό λόγο και να ζητούν πληροφορίες σχετικά με την τιμή των φαγητών και των ροφημάτων/ποτών. συγκρίνουν διαφορετικούς τρόπους παραγγελίας στο κυλικείο, το καφέ και το εστιατόριο και να επιλέγουν τους πιο κατάλληλους, π.χ. <i>Σάντουιτς! (με δείξη) ή Θα ήθελα ένα τοστ, σας παρακαλώ!</i>
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> γράφουν πολύ απλές και σύντομες προτάσεις για το ποια φαγητά τους αρέσουν και ποια όχι, π.χ. <i>Μου αρέσει η σεφταλιά.</i> φτιάχνουν λίστες σουπερμάρκετ και λίστες με τα απαραίτητα υλικά για μια συνταγή. δημιουργούν έναν πολύ απλό εικονογραφημένο κατάλογο για το κυλικείο του σχολείου τους.
ΧΡΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> αναγνωρίζουν λέξεις-κλειδιά στον λόγο. αντιστοιχίζουν τον λόγο με εικόνες. χρησιμοποιούν μνημονικές στρατηγικές, για να θυμούνται το στοιχειώδες λεξιλόγιο φαγητού και ροφημάτων, συνδέοντάς το με το αντίστοιχο λεξιλόγιο στη μητρική γλώσσα, ιδιαίτερα όταν παρουσιάζει ομοιότητες, π.χ. <i>σάντουιτς, ζάχαρη, καφές, τσάι, μπίρα κ.ά.</i>
ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> κατονομάζουν τα τρόφιμα και τα ροφήματα που προτιμούν στο σχολείο στην Ελληνική, την Κυπριακή Διάλεκτο αλλά και στις μητρικές τους γλώσσες.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ**Θεματικός κύκλος 6: Παραγγελία στο κυλικείο, το καφέ, το εστιατόριο**

Περίσταση επικοινωνίας	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Κατανόηση στοιχειωδών πληροφοριών σε έναν κατάλογο κυλικείου/καφετέριας/εστιατορίου πλαισιωμένο με εικόνες ▪ Παραγγελία φαγητού και ροφημάτων σε ένα κυλικείο, καφέ ή εστιατόριο ▪ Παροχή στοιχειωδών πληροφοριών για αγαπημένα και λιγότερο αγαπημένα φαγητά
Γραμματική	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Απρόσωπο ρήμα + μη συνοπτική υποτακτική, π.χ. <i>Μου αρέσει να τρώω/πίνω...</i> ▪ Συχνόχρηστο ρήμα <i>τρώω</i> στον ενεστώτα (ενεργητική φωνή) ▪ Συχνόχρηστα ρήματα <i>πίνω</i> και <i>τρώω</i> στον ενεστώτα και τη συνοπτική υποτακτική (ενεργητική φωνή), π.χ. <i>Θα ήθελα να πιω/φάω...</i> ▪ Αόριστο άρθρο και χρήση του ▪ Ουδέτερα: δάνειες λέξεις, π.χ. <i>σάντουιτς, χάμπουργκερ, μπέικον</i>
Λεξιλόγιο	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Φαγητό και ποτό: <i>κοτόπουλο, ψάρι, μπέικον και αυγά, τηγανητές πατάτες, ρύζι, σαλάτα, σούπα, μακαρόνια, μπριζόλα, ψωμί, δημητριακά, τυρί, πίτσα, σάντουιτς, χάμπουργκερ, τοστ, καφές, τσάι, νερό, χυμός, αναψυκτικό, κρασί, μπίρα...</i> ▪ Χρήσιμες Φράσεις: <i>Ποιο είναι το αγαπημένο σου φαγητό;/Μου αρέσει.../Δεν μου αρέσει..., Θα ήθελα να φάω/πιω...</i> ▪ Ρήματα: <i>πίνω</i> και <i>τρώω</i> ▪ Γεύματα: <i>πρωινό, μεσημεριανό, βραδινό</i>
Πολιτισμικά στοιχεία	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ώρες πρωινού, μεσημεριανού, βραδινού στην Κύπρο και τη χώρα καταγωγής ▪ Το πρωινό σε διαφορετικούς πολιτισμούς και διαφορετικές χώρες του κόσμου
Προϋπάρχουσες γνώσεις	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ενεστώτας ρημάτων α' και β' συζυγίας ενεργητικής φωνής ▪ Οριστικό άρθρο ▪ Πρωτοτυπικό σύστημα γραμματικού γένους (ενικός και πληθυντικός αριθμός) <p>*Δείκτες Επιτυχίας & Επάρκειας 2, 4</p>

Θεματικός κύκλος 6: Παραγγελία στο κυλικείο, το καφέ, το εστιατόριο

Επίπεδο Α1	
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	
Θεματικός κύκλος 6: Παραγγελία στο κυλικείο, το καφέ, το εστιατόριο	
Δεξιότητες	Μαθησιακά αποτελέσματα
	Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> 👂 κατανοούν όταν κάποιος/κάποια αναφέρει προφορικά κάποια από τα φαγητά/ροφήματα του κυλικείου ή ενός καταλόγου εστιατορίου και τις αντίστοιχες τιμές τους, εφόσον προφέρονται αργά και καθαρά και επαναλαμβάνονται αν χρειαστεί. 👂 αναγνωρίζουν και να κατανοούν τους τρόπους ευγενικής επικοινωνίας στο κυλικείο, το καφέ, το εστιατόριο, π.χ. <i>Θα ήθελα μια χαλουμωτή. Σας παρακαλώ, μου δίνετε ένα σάντουιτς;</i> 👂 📺 αναγνωρίζουν στοιχειώδεις λέξεις και φράσεις που αφορούν το φαγητό και τα ροφήματα/το ποτό σε τραγούδια/βίντεο.

Συζητώ:

- Τι παίρνει η οικογένεια;
- Ποιο φαγητό ξέρω;
- Ποιο φαγητό μου αρέσει;

*Ο μπαμπάς/ Η μαμά/ Το παιδί θέλει....
Παίρνουν...
Ξέρω...
Μου αρέσει το/η...*

Πριν ακούσω...

Συζητάω: Τι θα ακούσω; Ποιο είναι το θέμα;

Καθώς ακούω...

Σημειώνω:

Πού είναι τα παιδιά;

.....

Τι θέλουν; .....

Κυκλώνω τα φαγητά του κυλικείου.

χυμός

χαλουρωτή

κουλούρ

ι

σοκολατούχο γάλα

σάντουιτ

νερό

φρούτο εποχής

μπάρα δημητριακών

τοσ

γιαούρτ

τσά

τ

Αφού ακούσω...

Ακούω ξανά τον διάλογο και απαντώ ΝΑΙ ή ΟΧΙ.

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Το κυλικείο έχει κρουασάν.	✓	
Το κουλούρι κάνει 0,50.		
Ο Αλί δεν τρώει ντομάτα.		
Η Μέι παίρνει χαλουμωτή.		
Ο χυμός είναι πορτοκάλι.		
Η Μέι δεν παίρνει ρέστα.		

Είναι τα παιδιά ευγενικά; Πώς;

Γράφω λέξεις/φράσεις:

...παρακαλώ,...

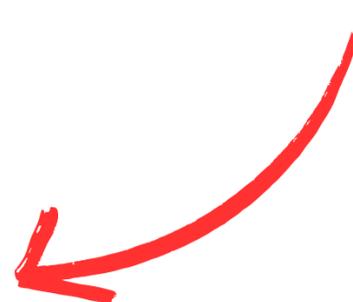
Ακολουθούν...

- δραστηριότητες λεξιλογίου (π.χ. τρόφιμα-φρούτα, λαχανικά, γαλακτοκομικά, φαγητά)
- θεωρία και δραστηριότητες γραμματικής (π.χ. αριθμητικά, υποτακτική, πληθυντικός)
- σταδιακή παραγωγή προφορικού και γραπτού με υποδείξεις

συχνόχρηστες δομές
έμφαση στη λειτουργικότητα
ρεαλιστικές προτάσεις
ένταξη σε επικοινωνιακό
πλαίσιο

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

-   περιγράφουν σε σύντομα και πολύ απλά κείμενα την καθημερινότητά τους, την πρωινή τους ρουτίνα, το αγαπημένο τους χόμπι (*Μου αρέσει να διαβάζω λογοτεχνικά βιβλία/παίζω παιχνίδια στον υπολογιστή...*), π.χ. σε ένα φιλικό e-mail, σε μια συνομιλία στο chat κτλ.
-   συμπληρώνουν γραπτώς με πολύ σύντομες προτάσεις ή λέξεις-κλειδιά μια ατζέντα με το προσωπικό τους πρόγραμμα.

hobb^oto

Tennis

Dog Walk

Padel

Διαβάσω το προφίλ του Άλεξ.

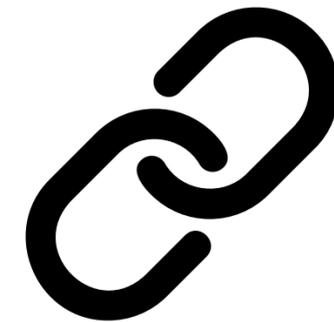
Γεια! Με λένε Άλεξ. Είμαι δεκαπέντε χρονών και έχω πολλά χόμπι. Μου αρέσει πολύ η μουσική. Ακούω μουσική κάθε μέρα. Ο αγαπημένος μου τραγουδιστής είναι ο **Harry Styles**.

Το απόγευμα μου αρέσει να παίζω μπάσκετ με τους φίλους μου.

Έχουμε μια μπάλα και παίζουμε στο πάρκο. Είναι πολύ ωραίο!

Μου αρέσει και το **gaming**. Το Σαββατοκύριακο βλέπω ταινίες με τον μπαμπά μου.

- Ποια χόμπι έχει;
- Τι λέει πρώτα; Τι λέει μετά;
- Έχω κι εγώ τα ίδια χόμπι;

Γράφω το δικό μου προφίλ στο **hobbito**.

Η φωτογραφία
μου

Μου αρέσει (πολύ)...

Μου αρέσει να...

Παίζω... κάθε μέρα/συχνά/καμιά φορά

Το πρωί/μεσημέρι/απόγευμα/βράδυ...

...με τον μπαμπά/αδερφό/τη

μαμά/φίλη/δασκάλα...

Workshop

Επιλέγουμε μια/έναν θεματική ενότητα/κύκλο από το ΑΠ για το επίπεδο **A1**.

Σχεδιάζουμε 1-2 δραστηριότητες για μια από τις γλωσσικές δεξιότητες:

Κατανόηση προφορικού
Κατανόηση γραπτού
Παραγωγή προφορικού
Παραγωγή γραπτού

Βιβλιογραφία

α

Dalton-Puffer, C. (2013). A construct of cognitive discourse functions for conceptualising content-language integration in CLIL and multilingual education. *European Journal of Applied Linguistics* 1 (2) 216–53.

Meyer, O., Coyle, D., Halbach, A., Schuck, K., & Ting, T. (2015). A pluriliteracies approach to content and language integrated learning—mapping learner progressions in knowledge construction and meaning-making. *Language, Culture and Curriculum*, 28(1), 41–57.

Mitsiaki, M., & Lefkos, I. (2023). Pluriliteracies in Science with the use of Elefys. *Filologos*, v. 188, 192–218. [in Greek]

Schleppegrell, M. J. (2001). Linguistic features of the language of schooling. *Linguistics and education*, 12(4), 431–459.

The Graz Group. (2014). *Literacies through content and language integrated learning: Effective learning across subjects and languages*. Graz, AU: Council of Europe, European Centre for Modern Languages.

Σας ευχαριστούμε

θερμά!